

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	Alapképzés (BA) Mesterképzés (MA)	Tagozat	Nappali Levelező	Tanév/félév	2024-2025 II.
----------------------	--	----------------	-----------------------------	--------------------	--------------------------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Barangolás a mesék világában
Tanszék	Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás- és Intézményvezetés Tanszék
Képzési program	
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 4 Előadás: 14 Szeminárium/gyakorlat: 26 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 80
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Csopák Éva, adjunktus csopak.eva@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	-
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	Célja: A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést kapjanak a mese világába és elsajátítsák a meseírás és a mesemondás, mesélés alapjait. Megismerkednek, illetve felelevenítik a mese fogalmát, értelmezését, korábbi meseélményeket tárunk fel. Elsajátítják a mese szüzséjét, a proppi modell alapjait, az elbeszélések narratív szerkezeteit. Elmélyülhetnek a dramatikus interaktív mesélés módszereiben. A kurzus módszertani vetülete azt jelenti, hogy hangsúlyos szempontként érvényesül a különböző témakörök átvilágítása és a mese világába való átemelése. A tárgyalandó műfajok a kortárs gyermekirodalmi alkotások alapján válogatódik ki, melyek mindegyike alkalmas arra, hogy az általános iskolában, óvodában szerepet kapjon, akár teljes, akár részleges feldolgozás keretében. A hallgatók ezért a megbeszélte műfajokhoz meséket írnak. A kurzus kialakításánál alapvető szempont, hogy lehetőséget biztosítson a hallgatók számára az önálló tanulásra; ezért a rendelkezésre álló órakeret; a szemináriumi foglalkozások folyamatos önálló és csoportos tevékenységet igényelnek a hallgatók részéről; a kooperáció nemcsak a tanítási tervezetek, mesealkotás, dramatizálás viszonylatában releváns: alapvető attitűdként tételeződik, ami az jelenti, hogy a kurzus hallgatói az önálló felkészülés mellett csoportosan tevékenykednek, megtanulnak együtt dolgozni és

gondolkodni. A közös tervezés mellett a tanítás jellegéből fakadóan természetesen lehetőség nyílik az egyéni megnyilatkozásokra, vitára, beszélgetésre is, ami azért fontos, mert az irodalom befogadásesztétikájához evidens módon tartozik hozzá, hogy az olvasást a közös megbeszélés, közös feldolgozási folyamat követi, amelyben a reflexiók megvitatásának, a különböző vélemények egymás mellé állításának, ütköztetésének nagy szerepet szánunk.

Feladatai:

- Tájékozódás a mese világában, a mesealkotás és – előadás módszereiben, a mese fogalmáról meglévő ismeretek bővítése és frissítése;
- a kortárs gyermekirodalomban megjelenő szociotartalmak ismerete és azok alkalmazása a mesealkotás feladatának keretein belül;
- az elbeszélések narratív szerkezetének ismerete és használata;
- mesealkotás, kreativitás, előadásmód fejlesztése;
- a prezentációs készség fejlesztése;

Kialakítandó kompetenciák:

tudnia kell:

- ismerjék a tantárgyi szakkifejezéseket;
- ismerjék a mese fogalmának alapjait, a feldolgozandó témaköröket, az elbeszélések narratív szerkezetét;
- ismerjék a dramatikus interaktív mesélés módszerét és tudják alkalmazni azt;
- tájékozódjanak a tantárgy szakirodalmában.
-

képesnek kell lennie:

- képesek legyenek önálló mesealkotásra;
- képesek legyenek önállóan és csoportban is dolgozni;
- magabiztosan tudják előadni a saját maguk által elkészített műveket;
- képesek legyenek arra, hogy a mesélés, mint módszer minél kreatívabb, minél érdekesebb módját alkalmazzák.

Főbb témakörei:

1. tartalmi modul

A mesélés, meseírás alapjai

1. A mese fogalmának értelmezése és megfogalmazása. Korábbi meseélmények megbeszélése
2. A proppi modell
3. Az elbeszélések narratív szerkezete
4. A történet és a cselekmény
5. A dramatikus interaktív mesélés módszere

2. tartalmi modul

Mesealkotás önállóan

1. Mesealkotás gyerekenyelven

	2. Mesealkotás nyelvi játékok, „saját gyártású szavak”, félrehallások, szleng segítségével 3. Képeskönyv készítése (csoportmunka) 4. Mesealkotás a gyerekek mindennapi életének témaköréből 5. Komolyabb vizekre evezve... Válás Gyász, halál Kirekesztettség Magány 3. tartalmi modul Mesedramatizálás A dramatikus interaktív mesélés módszerének alkalmazása a gyakorlatban.
--	---

A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei

Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai
1. tartalmi modul A mesélés, meseírás alapjai	5	A munkáért járó pontok száma az alábbi követelményeknek való megfeleléstől függ: • a tanulási feladatok elvégzésének időszerűsége; • a feladatok teljes körű végrehajtása; • a tanulási feladatok végrehajtásának minősége; • a teljesítés önállósága; • kreativitás a feladatok végrehajtása során; • kezdeményezőkézség a tanulási tevékenységekben.
2. tartalmi modul Mesealkotás önállóan	5	A munkáért járó pontok száma az alábbi követelményeknek való megfeleléstől függ: • a tanulási feladatok elvégzésének időszerűsége; • a feladatok teljes körű végrehajtása; • a tanulási feladatok végrehajtásának minősége; • a teljesítés önállósága; • kreativitás a feladatok végrehajtása során; kezdeményezőkézség a tanulási tevékenységekben.
3. tartalmi modul Mesedramatizálás	5	A munkáért járó pontok száma az alábbi követelményeknek való megfeleléstől függ: • a tanulási feladatok elvégzésének időszerűsége; • a feladatok teljes körű végrehajtása; • a tanulási feladatok végrehajtásának minősége; • a teljesítés önállósága; • kreativitás a feladatok végrehajtása során;

		kezdeményező-készség a tanulási tevékenységekben.
		A gyakorlati órákon tartott előadások, és beadott csoportmunkák, önálló munkák során megszerezhető 60 pont, 20 pont szerezhető a mesék dramatikus interaktív mesélése által, az órákon végzett reflexiók, viták során szerezhető meg további 20 pont, mely összességében a tárgy teljesítéséhez vezet. Az órákon készített és előadott meséket, a képeskönyvet egy mappába kell összegyűjteni és a kurzus végén, a beszámoló idején leadni azt.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények	Az ismeretek ellenőrzésének formája: • mesealkotás, • mesemondás, • dramatikus interaktív mesélés • csoportmunkák, viták, • képeskönyv készítése • beszámoló	
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	1. Bálint Péter (válogatta és szerk.): Közelítések a meséhez. A mese értelmezhetőségei. Didakt Kiadó, Debrecen, 2003, 223 p. 2. Bognár Tas: Elemzések a gyermek- és ifjúsági irodalom körében. (Regények, meseregények.), Tankönyvkiadó, Budapest, 1990, 239 p. 3. Bognár Tas: Gyermekpróza világ – és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. 4. Boldizsár Ildikó: Mesepoétika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004, 312 p. Propp, V. J.: A mese morfológiája. 2. javított kiadás. Osiris Kiadó – Századvég Kiadó, Budapest, 1995, 213 p. 5. F. Hegyi Marianna – G. Papp Katalin (szerk.): Titkok föltárnak, a tabuk összetörnek. Társadalmi változások ábrázolása kortárs hazai és külföldi ifjúsági regényekben. In: „A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni,...” A kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalom jelene és jövője. Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, Győr, 1999. 6. Fenyő D. György: A mese határai. Új Forrás, 2004/2. (http://www.jamk.hu/ujforras/0402_17.htm) 7. Fogarassy Miklós: Hagyomány és modernség a mai magyar gyermekirodalomban. Új Pedagógiai Szemle, 1996/ 3. 123–125. 8. Komáromi Gabriella: Mesék, meseregények, gyermektörténetek, In: UŐ. (szerk.): Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999, 207–231. 9. Komáromi Gabriella: Regényvilágok a kortárs ifjúsági prózában, In: UŐ. (szerk.): Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999, 232–249. 10. Lovász Andrea (2015): Felnőtt gyermekirodalom. Tanulmányok, kritikák és majdnem lexikon. Cerkabella Könyvkiadó, Nemzeti Kulturális Alap. 11. V. J. Propp (2005): A mese morfológiája. Osiris Könyvtár. 12. Füzi Izabella - Török Ervin (é.n.): Bevezetés az epikai szövegek és a narratív film elemzésébe. 13. Forgó Sándor online kurzusa: A narratív szerkezet	

	14. Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágnes 2010: Mesékből sarjadó kompetenciáink, in: <i>Kapocs</i>, 9. évfolyam 2. szám f15. Pinczésné Palásthy Ildikó (2009): A drámapedagógia produkciófelülete és hatásmechanizmusa, <i>Mediárium: Társadalom- egyház-kommunikáció</i> (3. évf.) 1-2. sz. 89 – 97. old. (92.o) URL:http://epa.oszk.hu/01500/01515/00005/pdf/mediarium-iii_089-098.pdf16. Szatmáriné Márton Tímea (2019): Dramatikus interaktív mesélés.17. Fehér Éva (2019): Szerepjáték, mese – játék, avagy bevonódás a mesébe játékkal.
http://real.mtak.hu/109406/1/2019_4_CSC_012_Feher.pdf18. Raffai Judit: A magyar mesemondás hagyománya, Budapest, Hagyományok Háza, 2004, 124.19. Várkonyi Zsolt: A gyerekeket érdekli a halál, mi pedig gyakran nem tudjuk, hogyan válaszoljunk – Interjú Bajzáth Mária mesepedagógussal, <i>Librarius</i>, 2016. 08. 25. (Utolsó letöltés ideje: 2020. 11. 10.)20. Zalka Csenge Virág: Mesemondók márpedig vannak. A nemzetközi mesemondás világa, Budapest, Pont Kiadó, 2016, 248.21. Zalka Csenge Virág: Hősök és pimaszok. Mit és hogyan meséljünk kamaszoknak?, Budapest, Pont Kiadó, 2019, 152. |
|--|--|